MARIA

AD DIVVM MAX. AEMILIA-
num Romanorũ imperatorem, ſem-
per Auguſtum, Henrici Gla-
reani Heluetij Poe.
Laure. Pane-
gyricon.

Festina Lente

EIVSDEM DE SITV HELVE-
tiæ & Vicinis gentibus.

DE QVATTVOR HELVETI-
orum pagis.

Anno M. D. XV.

PRO IVSTIS SIMO HELVE-
tiorum fœdere panegyricon.

Sum Iodoci fontani nec mihi dominum.

15 14

fuiſſe,ꝗ in alias natiões vel dicto vel ſcripto ſtomachatꝰ fuerit, qđ ego quoqꝫ quãti faciã,demõſtrabit luce clariꝰ,hoc in carmĩe modeſtia mea,cũ noſtra laudẽ(quis em̃ de ſuis nõ magnifice loquit?)aliena nuſq̃ꝫ vituperauerim. Ad te redeo,accipe de vrbe Tigurina, atqꝫ tota Heluetia quæ ex pluribus et digniſſimis authoribꝰ,nõ ſine magno labore corraſimꝰ, Quæ etſi mihi imperfecta etiã nunc videnť,ſuo tempore cũ alijs noſtris operibus & emendatiora & locupletiora dabo, nã plurimorũ rogatu in ſtudio noſtro Baſilico,hęc,qualiacũqꝫ dijudicenť,diutius occulere nequiui. Vale fœlix. Baſileæ Anno,M.D.XIIII.

Heluetiæ deſcriptio, & in laudatiſſimũ Heluetiorum fœdus panegyricũ Henrici Glareani Heluetij, Poete laureati.

PIerides nymphæ, Bœotia numina, Muſæ,
Fũdite Pegaſeũ per inertia mẽbra liquorẽ,
Euge chelim Vatı,dulceſqꝫ agitate camœnas,
Heluetia eſt cantãda mihi,gens inclyta bello,
Gens Aquilam,gens terribileis imitata leones.
Cauſam ortus noſtri,ꝗs ſit quoqꝫ fœderis author,
Tantiqꝫ imperij,cur pomũ fronte puſilli
Guilielmus Tel. Inuiſum certa figis Guilielme ſagitta.
Quod ſtudium,quæ ſit populi naſcentis origo,
Non noſtris puto carminibus celebranda,nepotum
Officium id,maneat noſtros ea cura minores.

Illius auſpicia, & famæ immortalis honores,
Quis ve typ⁹ patriæ, quæ forma, quibuſq; remenſa
Limitibus, gracili cordi eſt mihi ludere verſu.
Principio antiquos ſolis contingit ad ortum
Vindelegos, & pugnacis fera caſtra Briganti, Vindelegi Brigantium
Cæretiaſq; Alpes, ſpacioq; remota parumper Cæretiæ alpes
A Leopontinis Etuatica rura colonis Leopontij Etuatici
Trans Rhenũ, molles vbi Rhetus pampinat vuas Rheti
Bellipotens, etiam ſi ſuanica non regat arua,
Suanica, noſtro æuo Hercinijs habitata Sueuis. Sueui
Hic primos fontes, hic dat duo cornua Rhenus Rhenus
Monte Diaduella, longeq; effuſus Acromũ, Diaduella mons
In Venetumq; lacus, romana & barbara regna Acromus et Venet⁹ lac⁹
(In Borean curſans) amni crepitante diremit.
Inſubres mediũ ad ſolem, atq; ſeguſia prata Inſubres Seguſij
Proſpicit, & quas perſecuit ferus Hannibal Alpes.
Tum montes Vrſella tuos, vbi ſpumifer exit Vrſella
Cæruleo Rhodanus curru, qui turbidus arces Rhodanus

Non Leopoldi iras timuit, non Suanica bella,
Pannoniæq; minas, vicos imitata ſuperbos
Auxit opes, nomenq; ſuũ, famamq; perennem,
Primaq; cum primis ſua fœdera iunxit amicis,
Q;q; a luce datum, venerabile nomen haberet
Non oblita, dedit vires, creſcenſq; leuauit
Imperium, luxitq; ſuis, & fœdere vinxit.
Ergo quæ tribus eſt vicis vnda, hæc eadẽ illi eſt,
Et nomen cõmune tenent, quod ſylua repingit.

¶ Vria poſt ingens, hunorum gẽte creata, Vria IIII
Quos rabida e Scythicis lõge ſummouerat oris
Barbaries, gens tota furor, turba horrida tota.
Inciderat facinus crudele, & in æthera crudum
Fixerat os, Chriſtumq;, eiuſq; euertere gentem,
Sed vicit pietas, riguerunt ſaxea quondam
Corda viris, nunc ſunt toto liquentia melle.
Mens ſola in melius verſa eſt, ſunt robora priſca,

fuiſſe,q̃ in alias natiões vel dicto vel ſcripto ſtomachat⁹ fuerit, qđ ego quoq; quãti faciã,demõſtrabit luce clari⁹,hoc in carmĩe modeſtia mea,cũ noſtra laudẽ(quis em̃ de ſuis nõ magnifice loquit?)aliena nuſq̃ vituperauerim. Ad te redeo,accipe de vrbe Tigurina, atq; tota Heluetia quæ ex pluribus et digniſſimis authorib⁹,nõ ſine magno labore corraſim⁹, Quæ etſi mihi imperfecta etiã nunc vident̃,ſuo tempore cũ alijs noſtris operibus & emendatiora & locupletiora dabo, nã plurimorũ rogatu in ſtudio noſtro Baſilico,hęc,qualiacũq; dijudicent̃,diutius occulere nequiui. Vale fœlix. Baſileæ Anno,M.D.XIIII.

Heluetiæ deſcriptio, & in laudatiſſimũ Heluetiorum fœdus panegyricũ Henrici Glareani Heluetij, Poete laureati.

Pierides nymphæ, Bœotia numina, Muſæ,
Fũdite Pegaſeũ per inertia mẽbra liquorẽ,
Euge chelim Vatꝫ,dulceſq; agitate camœnas,
Heluetia eſt cantãda mihi,gens inclyta bello,
Gens Aquilam,gens terribileis imitata leones.
Cauſam ortus noſtri,q̃s ſit quoq; fœderis author,
Tantiq; imperij,cur pomũ fronte puſilli
Guilielmus Tel. Inuiſum certa figis Guilielme ſagitta.
Quod ſtudium,quæ ſit populi naſcentis origo,
Non noſtris puto carminibus celebranda,nepotum
Officium id,maneat noſtros ea cura minores.

Non Leopoldi iras timuit, non Suanica bella,
Pannoniæꝗ minas, vicos imitata ſuperbos
Auxit opes, nomenꝗ ſuũ, famamꝗ perennem,
Primaꝗ cum primis ſua fœdera iunxit amicis,
Q;ꝗ a luce datum, venerabile nomen haberet
Non oblita, dedit vires, creſcenſꝗ leuauit
Imperium, luxitꝗ ſuis, & fœdere vinxit.
Ergo quæ tribus eſt vicis vnda, hæc eadẽ illi eſt,
Et nomen cõmune tenent, quod ſylua repingit.

¶ Vria poſt ingens, hunorum gẽte creata, Vria IIII
Quos rabida e Scythicis lõge ſummouerat oris
Barbaries, gens tota furor, turba horrida tota.
Inciderat facinus crudele, & in æthera crudum
Fixerat os, Chriſtumꝗ, eiuſꝗ euertere gentem,
Sed vicit pietas, riguerunt ſaxea quondam
Corda viris, nunc ſunt toto liquentia melle.
Mens ſola in melius verſa eſt, ſunt robora priſca,

Atq; eadem virtus, eadem eſt audacia membris,
Nemo illa maior bello, nemo acrior armis.
Hæc noſtri fons imperij, quæ prima Tyrannos
Corripere eſt auſa, & volitanti plectere ferro.

Suicia
V

¶ Suicia bellipotens in magnis inclyta rebus,
Et bello, & pace immenſos perpeſſa labores,
Semper in Alpinis toto æuo exercita luſtris,
Figit apros, certatq; vrſis, curſuq; volanti
Præuertit damas, cogitq; in retia ceruos,
Ocia nulla ſciunt iuuenes, nulla ocia adulti,
Scandere ni montes, & duro vincere cæſtu
Ocia quis dicat, ſtudium hoc o Gotthica nobis
Terra dabas, quando Italicis te ſuſtulit oris,
Horrendaſq; tulit dux Byzantinus in Alpes.
Poſt quoq; difficiles omnino exoſa Tyrannos,
Arma ſecuta modis Vri Guilielmia miris.

¶ Vrbs Treuiri ſoror, et Romæ Solidurna vetuſtæ Solidurnium XI

Aut æqua, aut maior natu, quã ſcindit & ambit

Cultus Arar, cui ſunt ſacris Thebæa ſepulchris

Corpora, quæ quondã e Nilo Mẽphiticꝰ Heros

Duxit in hoc Vrſus cœlum, dum vita manebat. Diuꝰ Vrſus

Martyrij vt palmã, & dignos Heroe triumphos

Acciperent omnes pro chari nomine Chriſti.

Accipe quod volui breuiori dicere verſu.

Vrſinum ſeruas morem, fortiſſima bello

Pectora habens, nulloq́ vnq́ perculſa timore,

Vt Romam factis æques, vincaſq́ ſororem.

¶ Subticeam ne tuos o Scaphuſane labores? Probatopolis al's Scaphuſia XII

Conſpicuũ Heluetiæ ſydus, bene digna camœnis

Gloria Teutonicæ germano in littore terræ.

Vtilis & bello, vincendoq; vtilis hoſte.
Quã propius liquidi facies nitidiſſima Rheni
Vortex Rheni. Alluit, hic rapidus refluente in gurgite vortex
Cernitur, Euripum referens, Scyllæq; voracis
Latratus, hic vnda alti de vertice montis
Lapſa ruit præceps, ſterilemq; eructat arenam
In circum, ſurſumq; volans portendere nubem,
Aut nebulæ ſpeciem, & cœlum pulſaſſe videtur.

Abbatis cella addita pars

¶ Tarda venis, ſed grata meo Cellana iuuentus
Concentu, fidibuſq; iſtis, plebs aſpera cultu,
Contemptrixq; animæ, moleſq; obiecta periclis
Suanorum, cui quanq; alti ſunt ardua montes
Pergama, ſtat fortis pro duro dextera muro.
Eſt tibi ſimplicitas prudens, moderata poteſtas,
Et quo nil maius, iuſto moderamine ferrum.
Te quoq; quis cultuve Dei, pietateve maior?